

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 129/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. marca 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti ALLIANZ – SLOVENSKÁ POISŤOVŇA, a. s., Dostojevského rad 4, Bratislava, zastúpenej advokátom Mgr. Markom Benedikom, Advokátska kancelária Mgr. Marek Benedik, s. r. o., Rudnayovo námestie 1, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi zaručeného v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Michalovce sp. zn. 10 C 122/2013 z 19. decembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti ALLIANZ – SLOVENSKÁ POISŤOVŇA, a. s., odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. februára 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti ALLIANZ – SLOVENSKÁ POISŤOVŇA, a. s., Dostojevského rad 4, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva nebyť odňatá svojmu zákonnému sudcovi zaručeného v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 10 C 122/2013 z 19. decembra 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že «Okresný súd MICHALOVCE uznesením sp. zn. 10 C 122/2013 zo dňa 19. 12. 2013 rozhodol tak, že spája na spoločné konanie „vec vedenú na súde pod č. 10 C 122/2013 spolu s vecami pod č. 7 C 244/2013 a pod č. 8 C 244/2013, ktoré konanie sa bude ďalej viesť pod číslom konania 10 C 122/2013“.

Uznesenie bolo sťažovateľovi doručené dňa 27. 12. 2013.

Ako vyplýva z obsahu uznesenia, na Okresný súd MICHALOVCE boli doručené tri návrhy na začatie konania pridelené trom rozličným sudcom. Tieto veci boli podľa § 112 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“) spojené na spoločné konanie, v ktorom bude konať sudca JUDr. Zdenko ŠVÁRNY.

Podľa poučenia v predmetnom uznesení odvolanie nie je proti nemu prístupné.

Napriek uvedenému podal sťažovateľ proti napadnutému uzneseniu odvolanie, o ktorom zatiaľ nebolo rozhodnuté.

Avšak v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 101/2010 za uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania, sa považuje napríklad aj uznesenie o spojení vecí na spoločné konanie. Odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa upravuje vedenie konania [§ 202 ods. 3, písm. a) O. s. p.].

Predmetnú ústavnú sťažnosť podáva sťažovateľ z dôvodu, že súdna prax považuje uznesenie o spojení vecí na ďalšie konania za uznesenie o vedení konania, proti ktorému odvolanie nie je prípustné.».

Podľa názoru sťažovateľky napadnutým uznesením okresného súdu bolo porušené jej základné právo ne byť odňatá svojmu zákonnému sudcovi, pričom v odôvodnení sťažnosti bližšie argumentuje:

«Napadnuté uznesenie možno považovať za také, ktorým sa záväzne vyriešila určitá procesná otázka. Z povahy vecí, vzhľadom na dôvody, ktoré súd k spojeniu vecí viedli, vyplýva, že súd už nebude môcť vylúčiť veci na samostatné konanie; je totiž vylúčené, aby sa tieto dôvody zmenili (spoločný skutkový a právny základ, rovnakí odporcovia). Súčasne ide o také rozhodnutie, ktoré ovplyvňuje výsledok konania ako taký, pretože rozhodnutie vydané nezákonným sudcom nemôže byť ani ústavné a ani zákonné.

... pre určenie zákonného sudcu je rozhodujúce to, že sudca je určený v súlade so zákonom a v súlade s rozvrhom práce. Obe podmienky musia byť splnené súčasne.

V danom prípade je nepochybné, že všetky pôvodne samostatne vedené veci boli pridelené zákonným sudcom, a to podľa Rozvrhu práce OKRESNÉHO SÚDU MICHALOVCE na rok 2013 číslo: 1SprR/37/2012 - ÚZ sudcovi JUDr. Milanovi MITTERPÁKOVI, JUDr. Stanislavovi VOJTKOVI a JUDr. Zdenkovi ŠVÁRNEMU.

Nakoľko zákonný sudca bol určený a následne došlo k jeho zmene, je potrebné skúmať, či sú splnené podmienky pre prerozdelenie vecí, ergo pre odňatie vecí zákonnému sudcovi a pre jej pridelenie novému sudcovi, t. j. či sa tak stalo (1) na základe zákona, resp. v súlade s ním a (2) v súlade s rozvrhom práce. ...

Spôsob prideľovania vecí podľa rozvrhu práce upravuje § 51 ZoSS. Zmenu v osobe zákonného sudcu upravuje v § 51 v ods. 4, 6 a 7 ZoSS. Zmenu v osobe sudcu v dôsledku spojenia vecí na spoločné konanie ZoSS nepozná.

Procesný inštitút spojenia vecí na spoločné konanie aplikovaný v predmetnej veci je upravený v § 112 ods. 1 O. s. p. Z jeho obsahu však osobitne nevyplýva, že spojenie vecí je dôvodom pre zmenu zákonného sudcu. Právna prax naopak považuje spojenie vecí za neprípustné v prípadoch, ak by ním malo dôjsť k zmene obsadenia súdu (ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S. a kol.: Občiansky súdny poriadok, I. diel, Komentár, 2. Vydanie, C.H.BECK, str. 405).

Ak by aj právnu úpravu v § 112 ods. 1 O. s. p. bolo možné považovať za dôvod pre zmenu zákonného sudcu, nebola splnená iná ústavná a zákonná podmienka kreovania

zákonného sudcu, a to je pridelenie vecí náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti SR tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí (§ 51 ods. 1 ZoSS). Podľa § 51 ods. 4 ZoSS sa náhodný výber pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti SR aplikuje aj v prípade prerozdeľovania vecí.

Ako vyplýva z obsahu napadnutého uznesenia, o spojených veciach sp. zn. 7 C 244/2013, sp. zn. 8 C 244/2013 a sp. zn. 10 C 122/2013 bude rozhodovať sudca JUDr. Zdenko ŠVÁRNY z dôvodu, že mu ako prvému napadla jedna z vecí spájaných na spoločné konanie. Sudca JUDr. Zdenko ŠVÁRNY však nebol vybraný náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti SR. ...

Vychádzajúc z obsahu napadnutého uznesenia, toto neobsahuje odôvodnenie s poukazom na obsah Rozvrhu práce OKRESNÉHO SÚDU MICHALOVCE na rok 2013 číslo: 1SprR/37/2012 - ÚZ (ďalej len „Rozvrh práce“).

V časti Určenie zákonného sudcu Rozvrh práce neobsahuje ustanovenie o tom, že spojenie vecí je dôvodom pre zmenu zákonného sudcu. Rozvrh práce má síce ustanovenia o tom, ktorý sudca bude prejednávať vec vylúčenú na samostatné konanie, resp. veci rozdelené na samostatné konania a ako sa bude spojené konanie označovať (body 17 a 22), ale vôbec nepredpokladá zmenu zákonného sudcu v prípade spojenia vecí na spoločné konanie. Rovnako Rozvrh práce neobsahuje pravidlá, podľa ktorých by sa určilo, ktorý sudca:

- (i) rozhoduje o spojení vecí na spoločné konanie;
- (ii) rozhoduje v ďalšom konaní po spojení vecí (v spoločnom konaní).

V danom prípade teda nebola splnená ani tá ústavná a zákonná podmienka, že k zmene zákonného sudcu došlo v súlade s rozvrhom práce.

Vzhľadom na vyššie uvedené, nakoľko sudca, ktorý v predmetnej veci rozhodol o spojení vecí na spoločné konanie a ktorý bude rozhodovať v spoločnom konaní, nebol určený v súlade so zákonom a v súlade s rozvrhom práce, sme toho názoru, že došlo

k porušeniu práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi garantovaného čl. 48 ods. 1 Ústavy SR.»

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a vydal tento nález:

„1. Okresný súd MICHALOVCE uznesením sp. zn. 10 C 122/2013 zo dňa 19. 12. 2013 porušil právo sťažovateľa nebyť odňatý zákonnému sudcovi garantované čl. 48 ods. 1 Ústavy SR.

2. Uznesenie Okresného súdu MICHALOVCE sp. zn. 10 C 122/2013 zo dňa 19. 12. 2013 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení jej základného práva nebyť odňatá svojmu zákonnému sudcovi zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu sp. zn. 10 C 122/2013 z 19. decembra 2013, ktorým okresný súd spojil na spoločné konanie vec vedenú pod sp. zn. 10 C 122/2013 s vecami vedenými pod sp. zn. 7 C 244/2013 a sp. zn. 8 C 244/2013, pričom spoločné konanie ďalej viedol pod sp. zn. 10 C 122/2013. V týchto spojených konaniach sťažovateľka vystupuje ako žalovaná v 2. rade.

Na rozhodnutie o podanej sťažnosti nie je daná právomoc ústavného súdu.

Významnou podmienkou ústavného súdu limitujúcou jeho rozhodovaciu právomoc v konaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby vyjadrenou v citovanom čl. 127 ods. 1 ústavy je, že o ochrane základných práv alebo slobôd sťažovateľa, porušenie ktorých pred ústavným súdom namieta, nerozhoduje iný súd.

Zo samotnej sťažnosti, ako aj z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka 11. februára 2014 napriek poučeniu o neprípustnosti opravného prostriedku podala proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odvolanie, o ktorom odvolací súd dosiaľ nerozhodol.

Vzhľadom na uvedené základným predpokladom na vznik právomoci ústavného súdu v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je to, aby o ochrane namietaného porušenia základného práva alebo slobody nerozhodoval iný súd.

Ústavný súd pri svojom rozhodovaní v predmetnej veci vychádzal z toho, že sťažovateľka v konaní pred všeobecnými súdmi podala proti rozhodnutiu okresného súdu odvolanie, a to napriek poučeniu v ňom uvedenému, s ktorým sa nestotožnila a ktoré považovala za nesprávne, čo napokon uviedla aj v odôvodnení odvolania. Okresný súd

odvolanie sťažovateľky spolu so spisom predložil Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) ako odvolaciemu súdu, v právomoci ktorého je o odvolaní rozhodnúť.

Ústavný súd nie je oprávnený a povinný poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými dovolenými a Občianskym súdnym poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (podobne napr. I. ÚS 85/97, II. ÚS 35/02, II. ÚS 78/02). Ak všeobecný súd v súlade so všeobecnou právomocou podľa čl. 142 ods. 1 ústavy má aj zákonom vymedzenú právomoc konať o ochrane konkrétneho základného práva alebo slobody, v takom prípade ústavný súd s prihliadnutím na princíp subsidiarity vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy nie je oprávnený vo veci namietaného porušenia základného práva alebo slobody konať (obdobne II. ÚS 54/02).

Pretože sťažovateľka požiadala ústavný súd o ochranu základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy vo vzťahu k postupu a rozhodnutiu okresného súdu v súvislosti s otázkou, ktorá zároveň má byť predmetom odvolacieho konania krajského súdu, ústavný súd sa v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci meritom podanej sťažnosti nezaoberal, ale túto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky v nej uvedených už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2015